

צוות הטיפול הפליאטיבי

הצלחתה של תמיכה

טיפול פליאטיבי (תומך) בחולים המטואונקולוגים, משפר ומאריך את חיי המטופלים. מגוון הטיפולים ועוד יתרונות | ד"ר משה יקיר וברוריה יכני

הטיפול הפליאטיבי במרכז הרפואי איכילוב

הטיפול הפליאטיבי ניתן באופן ראשוני על-ידי כל איש צוות בתחום המקצועי שלו, תוך תקשורת עם שאר אנשי הצוות. בכל שבוע מתכנס פורום רב מקצועי של המערכת ההמטולוגי הכולל רופאים, אחיות, עובדי צוות סוציאליים ופסיכולוגים לדיון בצרכים של המטופלים המורכבים ביותר. במקרים מסוימים, אנו נעזרים גם בצוות הפליאטיבי של בית החולים. צוות זה, בהנהלת ד"ר רתם תלם, מומחית ברפואה פליאטיבית, פנימית וגריאטריה, נותן שרות עבור מטופלים המטולוגים במסגרת ייעוץ במחלקת האשפוז או בבקורות במרפאה הפליאטיבית של בית החולים.

אנו עומדים גם בקשר עם שירותים פליאטיביים הניתנים מטעם קופות החולים וארגונים פרטיים באופן אמבולטורי בבית המטופל, וכן לוקחים חלק בתכנית הלאומית לטיפול פליאטיבי של משרד הבריאות ואשל ג'וינט ישראל. באיגוד הישראלי להמטולוגיה ועירוני דם קיים חוג פליאטיבי בראשות ד"ר אריאל אביב מבית חולים העמק בעפולה, אשר מקדם את הטיפול הפליאטיבי בחולים עם מחלות המטולוגיות ברמה הארצית. מערך רב ממדי זה מאפשר לנו לתת את הטיפול הראוי והשלם ביותר לכלל מטופלינו.

הטיפול הפליאטיבי מאפשר לחולים לסבול את הטיפולים הכימותרפיים בצורה טובה יותר ובכך להרוויח מהם יותר. ניתן לומר שהטיפול הכימותרפי מטפל במחלה והטיפול הפליאטיבי מטפל בחולה.

מחקרים רפואיים הראו שטיפול פליאטיבי מוקדם ואיכותי, משפר את איכות חיי המטופל. במצבים של מחלות ממאירות חשוכות מרפא טיפול פליאטיבי יכול אף להאריך את החיים לא פחות מתרופות ביולוגיות חדשניות. גם בהקשר הכלכלי, טיפול פליאטיבי אפקטיבי מוריד שיעור רי אשפוז וצריכת שירותים רפואיים.

אנו מוצאים גם שמתן טיפול שלם באדם ולא רק במחלתו מעניקה גם לצוות המטפל משמעות רבה יותר לעבודתו ומסייעת למנוע שחיקה בקרב הצוותים המטפלים.

מהי התועלת בפליאטיבי בהמטולוגיה?

לאנשים המאובחנים עם מחלות המטואונקולוגיות יש עומס סימפטומים אשר אינו שונה ממטופלים עם ממאירויות שאינן המטולוגיות. עם זאת, אופי הסימפטומים במהלך המחלה והטיפול שונה. כך למשל מתן מוצרי דם הינו נדבך חשוב ביותר בחולים המטואונקולוגים ולעיתים הוא המרכיב המשפיע ביותר על היכולת התפקודית ואיכות חייו של המטופל.

חוקרים בארה"ב הראו שטיפול פליאטיבי ממוקד במהלך השתלת מח עצם מוריד את עומס הסימפטומים במהלך ההשתלה, משפר את איכות החיים, ומוריד את שכחות הדיכאון והחרדה במהלך הטיפול. חלק מיתרונות אלו נשמרים גם זמן רב לאחר השתלת מח העצם.

ד"ר יקיר משה

גדרת המונח סבל שונה עבור כל אדם: תופעות גופניות כמו כאבים, חולשה או בחילות, סבל נפשי הנובע מחרדה, אי-ודאות או קושי בהסתגלות לשינויים באורח החיים ודימוי הגוף. למטופלים מסוימים הממד התפקודי-חברתי(אובדן כושר עבודה, ריחוק מהמעגל החברתי בתקופות טיפולים בבידוד והדאגה לעתיד המשפחה), הוא הגורם העיקרי לסבל. מטופלים רבים עסוקים בשאלות כבדות משקל - מדוע זה קרה לי? מהי משמעות המחלה עבורי? מטופלים אלו עלולים לסבול מסבל המורגדר כ"סבל רוחני".

על כל ממדי הסבל הזה ניתן לתת להקל על-ידי מתן טיפול פליאטיבי איכותי.

מהו טיפול פליאטיבי?

פליאטיבי לפי הגדרת ה-World Health Organization, הינה גישה שמטרתה לשפר את איכות חייו של מטופלים ומשפחותיהם המתמודדים עם הכעיות הקשורות במחלות מסכנות חיים, על-ידי מניעה וטיפול בסבל באמצעות זיהוי מוקדם, הערכה קפדנית, וטיפול בכאב ובעיות אחרות, גופניות, פסיכוסוציאליות או רוחניות.

הטיפול הפליאטיבי ניתן בצורה הטובה ביותר על-ידי צוות רב מקצועי הכולל רופאים, אחיות, עובדים סוציאליים, פסיכולוגים, פיזיותרפיסטים, תזונאים, מרפאים בעיסוק ועוד.

הכלים להענקת מענה פליאטיבי הולכים ומשתכללים. תרופות נוגדות כאב בדרכי מתן מגוונות, נותנות מענה לסוגים שונים של כאב - כאב חריף, כאב כרוני מתמשך וכאב עצבי יש-

נן גם פעולות פולשניות חדישות לטיפול בכאב ממוקם. גם בנושא הטיפול בבחילות פותחו בשנים האחרונות תרופות חדשות ושילובי תרופות אשר מאפשרים לחולים לעבור טיפולים במשלים כימותרפיים מורכבים ללא הקאות ותוך שמירה על תזונה נאותה.

למרות כל החידושים, הכלי החשוב ביותר תקשורת טובה בין המטופל לצוות המטפל. לתקשורת זו ערך טיפולי בפני עצמו, והיא מאפשרת להבין את צרכי המטופל באופן מדויק ולתת את הטיפול המתאים ביותר עבורו.

מדוע יש צורך בטיפול פליאטיבי?

היום ברור שלטיפול פליאטיבי למניעת סבל, מקום חשוב כבר מרגע האבחנה של מחלה ממאירה. טיפול פליאטיבי איכותי יכול ואף צריך להינתן במקביל לטיפול בממאירות עצמה.

ד"ר משה יקיר, רופא בכיר, מרפאת לוקמיה, ברוריה יכני, אחות אחראית מחלקת השתלת מח עצם, המרכז הרפואי איכילוב, תל-אביב